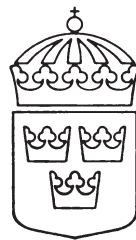

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 1102-3716

Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 2020:9

Nr 9

Avtal mellan Sveriges regering och Norges regering om ömsesidigt bistånd mellan polisens särskilda insatsgrupper i krissituationer Stockholm den 4 september 2018

Regeringen beslutade den 24 maj 2018 att underteckna avtalet.

Regeringen beslutade den 27 februari 2020 att underrätta Norge om att de krav som Sverige ställer för ikraftträdande av avtalet är uppfyllda.

Avtalet trädde i kraft den 2 april 2020 efter notväxling.

Riksdagsbehandling: prop. 2019/20:38, bet. 2019/20:JuU18,
rskr. 2019/20:158

SFS 2020:80–81

Avtal
mellan
Sveriges regering
och
Norges regering
om ömsesidigt bistånd mellan
polisens särskilda insatsgrupper
i krissituationer

Artikel 1
Syfte

Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering önskar säkerställa ett effektivt samarbete mellan de särskilda insatsgrupperna i Sverige och Norge, så att de snabbt ska kunna bistå varandra i samband med hanteringen av krissituationer när uppdraget kan genomföras på ett bättre sätt genom ett sådant samarbete.

Detta avtal fastställer de övergripande ramar och bestämmelser som ska göra det möjligt för de särskilda insatsgrupperna i en stat att ge bistånd och verka på den andra statens territorium i de fall de begärts att bistå.

Artikel 2
Tillämpningsområde

Detta avtal gäller för ömsesidigt bistånd mellan svenska och norska särskilda insatsgrupper i samband med hanteringen av krissituationer på respektive stats territorium.

Detta avtal kompletterar kapitel 5 i rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet), jfr med avtalet mellan Europeiska unionen och Island och Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsö-

Avtale
mellom
Sveriges regering
og
Norges regering
om gjensidig bistand mellom politiets
spesielle innsatsenheter i
krisesituasjoner

Artikkel 1
Formål

Kongeriket Sveriges regering og Kongeriket Norges regering ønsker å sikre et effektivt samarbeid mellom de spesielle innsatsenheterne i Sverige og Norge, slik at de raskt skal kunne bistå hverandre i forbindelse med håndteringen av krisesituasjoner når oppdraget kan gjennomføres på en bedre måte gjennom et slikt samarbeid.

Denne avtalen fastsetter de overordnede rammer og vilkår som skal gjøre det mulig for de spesielle innsatsenheterne i en stat å gi bistand og operere på den andre statens territorium, i tilfeller der de er blitt anmodet om å bistå.

Artikkel 2
Virkeområde

Denne avtalen gjelder for gjensidig bistand mellom de norske og svenske spesielle innsatsenheterne i forbindelse med håndteringen av krisesituasjoner på de respektive staters territorium.

Denne avtalen supplerer rådsbeslutning 2008/615/JIS av 23. juni 2008 om en intensivering av samarbeidet over landegrensene, særlig ved bekjempelse av terrorisme og kriminalitet over landegrensene (Prümbeslutningen) kapittel 5, jf. avtale mellom Den europeiske union og Island og Norge om anvendelse av visse bestemmelser i rådsbeslutning 2008/615/JIS om en intensivering av det grenseoverskridende samarbeidet, særlig ved bekjempelse av terro-

verskridande brottslighet, och rådets beslut 2008/616/RIF av den 23 juni 2008 om genomförande av beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, med bilaga av den 26 november 2009 (norskt associationsavtal till Prümrådsbeslutet).

Sverige har genomfört bestämmelserna i rådets beslut 2008/617/RIF av den 23 juni 2008 om förbättrat samarbete i krissituationer mellan Europeiska unionens medlemsstaters särskilda insatsgrupper (Atlasrådsbeslutet). Detta avtal uppfyller de förutsättningar som anges i Atlasrådsbeslutet och ska inte påverka Sveriges förbindelser med andra medlemsstater i Europeiska unionen eller statens åtaganden enligt sådana rättsakter som antagits enligt bestämmelserna om polisiärt och straffrättsligt samarbete i avdelning VI i EU-fördraget (numera avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt).

Artikel 3 Definitioner

Med *särskilda insatsgrupper* avses brottsbekämpande myndigheters enheter som är specialiserade på att hantera krissituationer.

I Norge är detta främst polisens nationella beredskapsressurser, det vill säga beredskapstruppen, helikoptertjänsten, bombtjänsten, kris- och gisslanförhandlingstjänsten samt teknisk/taktisk spaning.

I Sverige avses med särskild insatsgrupp en brottsbekämpande enhet som för en enskild biståndsinsats pekas ut av svensk behörig myndighet i enlighet med nationell lagstiftning, exempelvis polisens nationella insatsstyrka eller nationella bombskyddet.

Med *krissituation* avses varje situation där behörig myndighet i en stat har skäl att tro att det föreligger en straffbar handling som innebär ett allvarligt, direkt hot mot personer, egendom, infrastruktur eller institutioner i staten.

risme og grenseoverskridende kriminalitet, og rådsbeslutning 2008/616/JIS av 23. juni 2008 om gjennomføring av beslutning 2008/615/JIS om en intensivering av det grenseoverskridende samarbeidet, særlig ved bekjempelse av terrorisme og grenseoverskridende kriminalitet, med vedlegg av 26. november 2009 (norsk tilslutningsavtale til Prümbeslutningene).

Sverige har gjennomført bestemmelsene i rådsbeslutning 2008/617/RIF av 23. juni 2008 om forbedret samarbeid i krisesituasjoner mellom de spesielle innsatsenheterne til Den europeiske unions medlemsstater (Atlasrådsbeslutningen). Denne avtalen oppfyller forutsetningene som er nevnt i Atlasrådsbeslutningen, og skal ikke påvirke Sveriges forbindelser med andre medlemsstater i Den europeiske union eller landets forpliktelser etter rettsakter som er vedtatt i samsvar med bestemmelsene om politimessig og strafferettslig samarbeid i kapittel VI i EU-traktaten (nå kapittel V i Traktaten om Den europeiske unions virkemåte).

Artikkel 3 Definisjoner

Med spesielle innsatsenheter menes kriminalitetsbekjempende myndigheters enheter som er spesialisert på å håndtere krisesituasjoner.

I Norge vil *spesielle innsatsenheter* normalt være politiets nasjonale beredskapsressurser, det vil si beredskapstroppen, helikoptertjenesten, bombetjenesten, krise- og gisselforhandler-tjenesten samt teknisk/taktisk spaning.

I Sverige betyr *spesielle innsatsenheter* («særskild insatsgrupp») en kriminalitetsbekjempende enhet som pekes ut til en enkeltstående bistandsinnsats av en svensk kompetent myndighet i samsvar med nasjonal lovgivning, for eksempel politiets nasjonale innsatsstyrke eller det nasjonale bombevernet.

Med *krisesituasjon* menes enhver situasjon der ansvarlig myndighet i en stat har rimelig grunn til å tro at det kan foreligge en straffbar handling som utgjør en alvorlig, direkte trussel

För Norge kan det omfatta situationer som terrorism, gisslantagning, kapning och annan grov kriminalitet där liv och hälsa eller viktiga samhällsintressen är hotade.

Sverige kan exempelvis begära bistånd för krissituationer som kan omfatta handlingar som kan utgöra terroristbrott enligt nationell rätt.

Med *behörig myndighet* avses den nationella myndighet som enligt nationella bestämmelser får begära eller bemyndiga användning av de särskilda insatsgrupperna.

Artikel 4 **Förfaranden för bistånd**

Begäran om bistånd kan göras när det anses lämpligt i samband med hanteringen av en kris-situation. Begäran kan omfatta operativt stöd, tillhandahållande av utrustning eller expertis.

De praktiska detaljer och bestämmelser om genomförande som kompletterar detta avtal ska avtalas direkt mellan respektive stats behöriga myndighet inför varje biståndsuppdrag.

Begäran om bistånd kan göras av nationell behörig myndighet i värdstaten. De avtalsslutande parterna ska verka för att bistånd ska kunna ges så skyndsamt som möjligt, särskilt i brådskande situationer som kan innebära fara för människors liv eller hälsa eller omfattande skada på egendom.

Begäran ska vara skriftlig, men kan i brådskande situationer göras och behandlas muntligen och så snart som möjligt bekräftas i skrift.

Begäran ska innehålla information som tydligt fastställer de praktiska detaljerna för genomförandet av biståndet. Begäran kan beviljas helt eller delvis, eller avslås. Behörig myndighet som mottar begäran kan även föreslå en annan typ av åtgärd.

De särskilda insatsgrupperna bör, i samband med att det uppstår en krissituation, genom pla-

mot personer, eiendom, infrastruktur eller institusjoner i staten.

For Norge kan dette omfatte situasjoner som terror, gisseltaking, kapring og annen grov kriminalitet hvor liv og helse eller betydelige samfunnsinteresser er truet.

Sverige kan for eksempel be om bistand i krisesituasjoner som kan omfatte handlinger som kan utgjøre terrorforbrytelser ifølge nasjonal rett.

Med *kompetent myndighet* menes den nasjonale myndigheten som i henhold til nasjonale bestemmelser kan fremme anmodning om eller gi fullmakt til bruk av de spesielle innsatsenhetene.

Artikkel 4 **Prosedyrer for bistand**

Anmodning om bistand kan fremmes når det anses hensiktsmessig i forbindelse med håndteringen av en krisesituasjon. Anmodningen kan omfatte operativ støtte, utlån av utstyr eller ekspertise.

De praktiske detaljene og gjennomføringsreglene som utfyller denne avtalen, skal avtales direkte mellom de kompetente myndighetene i de respektive statene før hvert bistandsoppdrag.

Anmodning om bistand kan fremmes av nasjonal kompetent myndighet i vertsstaten. Avtalepartene skal anstrenge seg for å yte bistand så raskt som mulig, særlig i tidskritiske situasjoner som kan innebære fare for menneskers liv og helse eller omfattende skade på eiendom.

Anmodningen skal være skriftlig, men kan i tidskritiske situasjoner fremmes og behandles muntlig og så snart som mulig bekrefte skriftlig.

Anmodningen skal inneholde informasjon som tydelig fastsetter de praktiske detaljene for gjennomføringen av bistanden. Anmodningen kan etterkommes helt eller delvis, eller avslås. Den anmodede kompetente myndighet kan også foreslå en annen type tiltak.

Når en krisesituasjon gjør det aktuelt, bør de spesielle innsatsenhetene gjennom planlegging

nering och förberedelser skapa förutsättningar för att bistånd enligt detta avtal ska kunna ges så effektivt som möjligt.

Artikel 5 **Genomförande av biståndsuppdraget**

Innlånade tjänstemän som ingår i en särskild insatsgrupp i värdstaten ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att ge det avtalade biståndet, om så krävs med användning av maktmedel och vapen.

De ska verka i enlighet med värdstatens lagar och regler, samt inom ramen för sina befogenheter enligt sin stats nationella lagstiftning.

Artikel 6 **Ledning**

Innlånade tjänstemän som ingår i en särskild insatsgrupp i värdstaten ska verka på värdstatens ansvar, under dess bemyndigande och ledning samt följa de instruktioner som ges av behörig myndighet i värdstaten.

Artikel 7 **Polisiära befogenheter, tjänsteuniform och tjänstelegitimation**

Innlånade tjänstemän ska ges de befogenheter som är nödvändiga för att kunna ge det avtalade biståndet.

Polisiära befogenheter kan ges till innlånade tjänstemän som har polisiära befogenheter i sin hemstat.

Innlånade tjänstemän som deltar i en operation i värdstaten får bära sin nationella tjänsteuniform och ska alltid kunna styrka sin behörighet och identitet.

Artikel 8 **Användning av tjänstevapen, ammunition och övrig utrustning**

Innlånade poliser som ges polisiära befogenheter i värdstaten ska ha samma rätt att använda tjäns-

og forberedelser legges til rette for at bistand etter denne avtalen kan ytes så effektivt som mulig.

Artikkel 5 **Gjennomføring av bistandsoppdraget**

Innlånte tjenestepersoner som inngår i en spesiell innsatsenhet i vertstaten, skal utføre de tiltak som er nødvendig for å yte den bistanden som er avtalt, herunder om nødvendig ved bruk av maktmiddel og våpen.

De skal operere i overensstemmelse med lover og regler i vertsstaten og i samsvar med sine fullmakter i henhold til sin stats nasjonale lovgivning.

Artikkel 6 **Ledelse**

Innlånte tjenestepersoner som inngår i en spesiell innsatsenhet i vertsstaten, skal operere på vertsstatens ansvar, under dets myndighet og ledelse og i samsvar med de instruksjoner som gis av kompetent myndighet i vertsstaten.

Artikkel 7 **Politimyndighet, uniform og legitimasjon**

Innlånte tjenestepersoner skal gis den myndighet de trenger for å kunne yte den bistanden som er avtalt.

Politimyndighet kan gis til innlånte tjenestepersoner som har politimyndighet i sitt hjemland.

Innlånte tjenestepersoner som deltar i en operasjon i vertsstaten, kan bære sin nasjonale uniform og skal alltid kunne dokumentere sine fullmakter og sin identitet.

Artikkel 8 **Bruk av våpen, ammunisjon og utstyr**

Innlånt polititjenesteperson som blir tildelt politimyndighet i vertstaten, skal ha samme rett til å

tevapen och annan utrustning som polisen i värdstaten. Andra tjänstemän får bara använda tjänstevapen och annan liknande utrustning i nödvärnssituationer.

Den andra statens poliser får endast använda vapen och utrustning som motsvarar sådan utrustning och vapen som poliser i värdstaten använder.

Artikel 9 Gränsövergång

Innlånade tjänstemän kan i enlighet med vad som överenskommits enligt artikel 4 korsa gränsen och transporteras till värdstaten med fordon på land, på vatten eller i luften.

Om ett civilt fordon eller ett fordon utmärkt med officiella beteckningar används, ska innlånade tjänstemän omfattas av samma trafikbestämmelser som värdstatens tjänstemän.

Artikel 10 Kostnader

Varje stat ska stå för sina egna kostnader i samband med genomförandet av avtalet, men värdstaten ska stå för kostnaderna för de innlånade tjänstemännens uppehälle, såvida ingenting annat avtalas i samband med uppdraget.

Artikel 11 Ersättningsskyldighet och straffansvar

När innlånade tjänstemän verkar i värdstaten ska värdstaten i enlighet med sin nationella lagstiftning ansvara för de eventuella skador som de förorsakar under sina insatser. En stat ska dock inte ersätta skador som uppkommer hos den andra statens myndighet eller tjänsteman.

När den skada som avses i första stycket följer av grov oaktsamhet eller avsiktlig försumelse, får värdstaten begära att hemstaten ska ersätta de belopp som värdstaten har betalat ut för att gottgöra offren eller de personer som på offrens vägnar har rätt till ersättning.

benytte våpen og annet utstyr som politiet i vertsstaten. Annet tjenestepersonell må bare bruke tjenestevåpen og annet liknende utstyr i nødvergesituasjoner.

Den andre statens polititjenestepersoner må bare benytte våpen og utstyr som tilsvarende våpen og utstyr som polititjenestepersoner i vertsstaten kan benytte.

Artikkel 9 Grensekryssing

Innlånt tjenestepersonell kan i samsvar med det som er avtalt i artikkel 4, krysse grensen og transporteres til vertsstaten ved bruk av transportmiddel på land, til sjøs eller i luften.

Ved bruk av sivilt eller uniformert kjøretøy, skal innlånt tjenestepersonell være omfattet av de samme veitrafikkbestemmelser som vertsstatens tjenestepersonell.

Artikkel 10 Kostnader

Hver stat skal dekke sine egne utgifter knyttet til gjennomføringen av avtalen, men vertsstaten skal dekke oppholdsutgiftene for det innlånte tjenestepersonellet, med mindre annet avtales i forbindelse med oppdraget.

Artikkel 11 Erstatningsansvar og straffansvar

Når en innlånt tjenesteperson opererer i vertsstaten, skal vertsstaten i samsvar med sin nasjonale lovgivning erstatte eventuelle skader som vedkommende forårsaker under innsatsen. Statene skal imidlertid ikke erstatte skader som den andre statens myndighet eller tjenesteperson blir påført.

Når skaden som er nevnt i første avsnitt, følger av grov uaktsomhet eller forsettlig forsømmelse, kan vertsstaten kreve at hjemstaten erstatte de beløp vertsstaten har utbetalt for å kompensere offrene eller personer som på offrenes vegne har krav på erstatning.

Tjänstemän som i enlighet med detta avtal verkar på den andra statens territorium ska i fråga om brott som de begår eller brott som de utsätts för jämsställas med värdstatens tjänstemän, om inte annat följer av något annat avtal som är bindande för staterna.

Artikel 12 **Arbetsrätt**

Tjänstemän som i enlighet med detta avtal verkar på den andra statens territorium ska i tjänsterettsligt hänseende, särskilt vad gäller de disciplinära bestämmelserna, omfattas av den tillämpliga lagstiftningen i sin egen stat.

Artikel 13 **Övningar m.m.**

De behöriga myndigheterna i Sverige och Norge bör samverka, exempelvis genom övningar, för att skapa förutsättningar för effektivt bistånd i enlighet med detta avtal.

Artikel 14 **Ikraftträdande m.m.**

Detta avtal träder i kraft trettio (30) dagar efter den dag då avtalsparterna på diplomatisk väg skriftligen har meddelat varandra om att de nationella krav som respektive stat ställer för ikraftträdande av avtalet har uppfyllts.

Parterna ska i samband med att avtalet träder i kraft på diplomatisk väg underrätta varandra om vilka som är de behöriga myndigheterna som kan begära, bevilja eller avslå bistånd enligt artikel 4.

Avtalet kan ändras genom ett skriftligt avtal mellan avtalsparterna.

Tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska lösas genom förhandlingar mellan de behöriga myndigheterna. Tvister som de behöriga myndigheterna inte kan lösa i samförstånd ska avgöras av avtalsparterna.

Avtalsparterna kan säga upp detta avtal genom ett skriftligt meddelande på diplomatisk

Tjenestepersonell som i samsvar med denne avtalen opererer på den andre statens territorium, skal i forbindelse med lovbrudd som kan bli begått av eller mot dem, sidestilles med vertsstatens tjenestepersonell, med mindre annet følger av annen avtale som er bindende for statene.

Artikkel 12 **Arbeidsforhold**

Tjenestepersonell som i henhold til denne avtalen opererer på den andre statens territorium, skal i tjenesterettslig henseende være underlagt gjeldende rett i sin egen stat, særlig når det gjelder disiplinære regler.

Artikkel 13 **Øvelser m.m.**

De kompetente myndighetene i Sverige og Norge bør samarbeide, for eksempel gjennom øvelser, om å legge til rette for effektiv bistand i samsvar med denne avtalen.

Artikkel 14 **Ikrafttredelse m.m.**

Denne avtalen trer i kraft tretti (30) dager etter datoen da avtalepartene via diplomatiske kanaler har underrettet hverandre skriftlig om at de nasjonale kravene som de respektive statene stiller til avtalens ikrafttredelse, er oppfylt.

Partene skal ved tidspunktet for avtalens ikrafttredelse via diplomatiske kanaler underrette hverandre om hvem som er kompetent myndighet til å fremme, innvilge eller avslå bistand i henhold til artikkel 4.

Avtalen kan endres ved skriftlig avtale mellom avtalepartene.

Tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne avtalen skal løses gjennom forhandlinger mellom de kompetente myndighetene. Tvister som de kompetente myndighetene ikke kan løse ved enighet, skal avgjøres av avtalepartene.

Avtalepartene kan si opp denne avtalen ved skriftlig underretning via diplomatiske kanaler.

SÖ 2020:9

väg. Avtalet upphör att gälla sex (6) månader efter den dag då den andra avtalsparten har mottagit meddelandet eller vid en senare tidpunkt, om en sådan anges i meddelandet.

Till bekräftelse härav har de undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

Som skedde i Stockholm den 4 september 2018 i två exemplar på svenska och norska, vilka båda texter är lika giltiga.

För Konungariket
Sveriges regering

För Konungariket
Norges regering

Morgan Johansson

Christian Ulrik Syse

Avtalen opphører seks (6) måneder etter datoen da den andre avtaleparten har mottatt underretningen, eller på et senere tidspunkt dersom dette er angitt i underretningen.

Til vitne om dette har de undertegnede etter behørig fullmakt undertegnet denne avtalen.

Utfærdiget i Stockholm den 4. september 2018 i to eksemplarer på svensk og norsk, begge med samme gyldighet.

For
Kongeriket
Sveriges regjering

For
Kongeriket
Norges regjering

Morgan Johansson

Christian Ulrik Syse